

Ungeinddragelse på 10. klasse-området

november 2020

Indhold

Indledning	3
Proces, metode og materiale til inddragelsen	4
Omfang og data	5
Tendenser i de unges besvarelser	6
Målgruppen/elevgruppen i kommunal 10. klasse	7
Hvordan opfylder 10. klasse de unges ønsker og behov	8
Læringsmiljø	9
Pædagogik	10
Ressourcer, rammer og personale	11
Manglende information om 10. klasse	12
Videre forløb	13

Indledning

Byrådet har igangsat et udviklingsarbejde, der skal føre til et nyt kommunalt 10. klasse-tilbud. Til det formål er der nedsat en udviklingsgruppe med fagpersoner fra relevante områder i Aarhus Kommunes folkeskoler, kommunal 10. klasse, EUD10, PPR, MSB og UngiAarhus der har til opgave at give faglig rådgivning til forvaltningens udarbejdelse af en indstilling til byrådet om et nyt kommunalt 10. klasse-tilbud. Som led i dette arbejde er de unge i kommunen, som 10. klasse-tilbuddene er til for, blevet inddraget.

Der blev designet en proces for ungeinddragelse, som blev gennemført i november 2020, og de unges bidrag og stemmer indgår udviklingsgruppens arbejde med at give faglig rådgivning til et nyt kommunalt 10. klasse-tilbud. Der skal her lyde en stor tak til de unge og skolerne, der har stillet sig til rådighed for dette arbejde.

Denne afrapportering indeholder hovedpointerne fra den ungeinddragelse, der har fundet sted i forbindelse med processen omkring 10. klasse. Der er tale om kvalitativt materiale, der giver et indblik i nogle af de overvejelser og refleksioner, som de unge gør sig om 10. klasse. Der er således ikke tale om en kvantitativ repræsentativ undersøgelse, der kan sige noget om de unge i Aarhus som helhed ift. 10. klasse.

Afrapportering er struktureret som følger: Først vil vi redegøre for, hvordan processen omkring inddragelsen er foregået – herunder den valgte metodiske tilgang og det materiale, som er blevet anvendt. Efterfølgende vil vi give et overblik over omfanget og karakteren af de indsamlede data. Herefter præsenteres hovedpointerne fra dataanalysen, og afslutningsvis er der en kort beskrivelse af, hvordan dette materiale vil indgå i det videre forløb omkring 10. klasse.

Proces, metode og materiale til inddragelsen

Ungeinddragelsen er foregået som fokusgruppelinterviews i grupper af 5-6 unge fra de deltagende skoler. Udgangspunktet har været en drejebog, som har beskrevet, hvordan inddragelsen har skullet foregå, samt de spørgsmål, som de unge har skullet forholde sig til.

Interviewene er blevet udført af konsulenter fra Pædagogik, Undervisning og Fritid. Begrundelsen for dette er, at det har givet de unge mulighed for at tale mere frit om deres oplevelse eller opfattelse af 10. klasse, end hvis deres lærere skulle snakke med dem om det. Lærerne har således slet ikke været til stede under interviewene. Fokusgruppetilgangen er valgt dels for at få så mange ungeperspektiver som muligt med, dels for at udnytte gruppedynamikken til at få nogle dybere reflekterede svar.

Efterfølgende er datamaterialet fra interviewene blevet analyseret mhp. at finde fælles tendenser eller udsagn på tværs af materialet. I det følgende afsnit præsenteres et kort overblik over de indsamlede data, og i afsnittet efter præsenteres de generelle tendenser og udsagn.

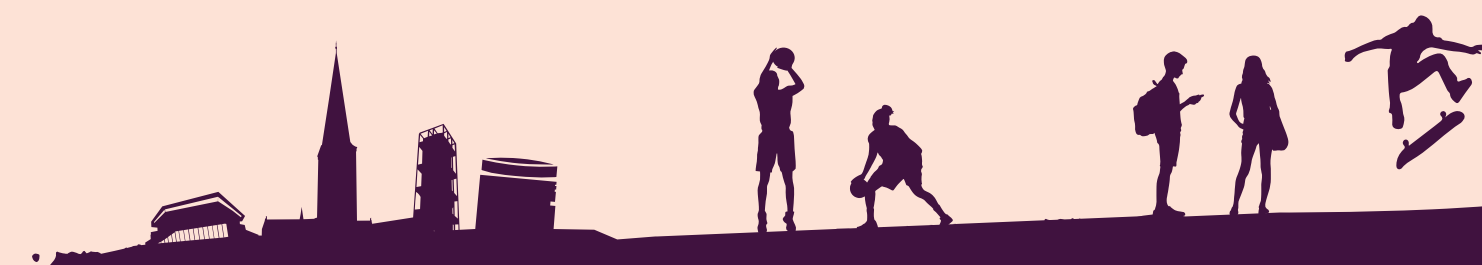
Omfang og data

Syv skoler har bidraget til processen med at stille elever til rådighed for fokusgruppeinterviews. Samlet set har 37 unge fordelt på 17 piger og 20 drenge i alderen 15-18 år været med i ungeinddragelsens interviews. Tabellen herunder giver overblik over de deltagende unge:

Skole og klassetrin	Antal i alt	Antal piger	Antal drenge	Aldersspænd
EUD10	4	2	2	16 - 17
Rundhøj ESAA 10. kl.	5	2	3	16 - 17
Tranbjerg 10. kl.	6	3	3	16 - 18
Vestergaard 10. kl.	5	2	3	16 - 17
Skt. Knud privat 10. kl.	5	2	3	15 - 16
Skæring 9. kl.	7	4	3	15 - 16
Søndervang 9. kl.	5	2	3	15 - 16
I alt	37	17	20	15 - 18

Det ses, at unge fra alle de nuværende kommunale 10. klasse-tilbud er med i undersøgelsen og unge fra et privat 10. klasse-tilbud indgår i undersøgelsen. Skæring Skole og Søndervangskolens 9. klasser er valgt, fordi de to skoler er meget forskellige i forhold til tendensen i elevernes valg af 10. klasse efter 9. klasse. På Søndervangskolen er tendensen, at mange unge går i kommunal 10. klasse efter 9. klasse. Derimod er der meget få eller ingen elever fra Skæring Skole, der vælger kommunal 10. klasse.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at der er tale om kvalitative data, der ikke kan siges at være repræsentative for hele målgruppen. Det har dog heller ikke været sigtet med processen at lave en kvantitativt repræsentativ undersøgelse. I stedet har målet været at frembringe en dybdegående kvalitativ indsigt i nogle af de refleksioner, overvejelser og begrundelser, de involverede unge har omkring 10. klasse-året.

Tendenser i de unges besvarelser

Analysen af de unges besvarelser er foregået med fem fokuspunkter:

- ▶ Målgruppen/elevgruppen i kommunal 10. klasse
- ▶ Hvordan opfylder 10. klasse de unges ønsker og behov
- ▶ Pædagogik
- ▶ Læringsmiljø
- ▶ Ressourcer, rammer og personale.

Disse fem punkter udgør fokusområder for arbejdet i udviklingsgruppen for 10. klasse, hvilket gjorde det naturligt at strukturere analysen efter dem. Punkterne er beskrevet i kommissoriet for arbejdet med 10. klasse (for en uddybende forklaring af, hvad de dækker over, henviser vi til kommissoriet).

Tendenserne i de unges svar er derfor struktureret efter disse kategorier. Foruden de fem kategorier har vi desuden arbejdet med en residualkategori, hvor de ungeudsagn, som ikke umiddelbart kan passe ind i de fem kategorier, er kommet i. Selvom disse udsagn ikke umiddelbart relaterer sig direkte til udviklingsgruppens fokusområder, kan de sagtens bidrage med nogle vigtige perspektiver til den videre proces.

Igen skal det dog pointeres, at grundet inddragelsens kvalitative karakter, kan tendenserne oplistet nedenfor ikke betragtes som repræsentative for alle byens unge i målgruppen.

Målgruppen/elevgruppen i kommunal 10. klasse

Helt generelt kan man sige om de unge fra de kommunale 10. klasser, som vi har interviewet, at de er meget velreflekterede over sig selv, deres egen position i uddannelsessystemet og ikke mindst deres valg af 10. klasse.

De 10. klasse-elever, vi har interviewet, tager desuden 10. klasse-året ganske seriøst og arbejder målrettet med at nå nogle konkrete faglige mål. Imidlertid gav de udtryk for, at det ikke er alle deres klassekammerater, der tager det lige så seriøst. Bedømt ud fra interviewdeltagerne tegner der sig dog som sagt et billede af nogle unge, som forholder sig både konkret og seriøst til deres egen fremtid.

I dette skoleår er det samtidig en årgang, der har været ramt af konsekvenserne af coronapandemien. Det betyder, at de ikke har været til eksamen i 9. klasse og dermed har mistet en vigtig forberedende del af overgangen til ungdomsuddannelser. 10. klasse kan således bruges til at træne dette.

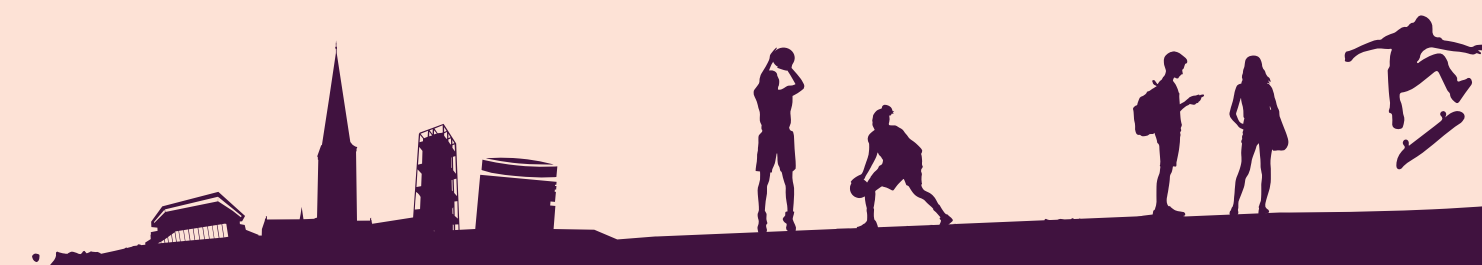

Hvordan opfylder 10. klasse de unges ønsker og behov

Når man analyserer besvarelserne for de unges ønsker for et 10.klasse-år, er det iøjne-faldende, at der synes at være to grupper med forskelligartede ønsker. Den ene gruppe har et fokus på at få et fagligt løft (karaktermæssigt), mens den anden gruppe har fokus på at prøve sig af socialt. Faglighed betyder stadig noget for den anden gruppe – her handler det dog ikke om at få et løft, men derimod om at fordybe sig i et fagligt interese-felt, fx musik eller idræt. Helt overordnet kan man sige, at den første gruppe er dem, der vælger den kommunale 10. klasse, men den anden gruppe typisk er dem, der vælger efterskole. Det er to klart forskellige mål, der præger gruppernes valg, og indretningen af et nyt 10. klasse-tilbud bør have disse forskelle for øje.

For den første gruppe gælder det desuden, at 10. klasse er en mulighed for at få en "frisk start". Det har betydning, at man møder nogle nye lærere – og nye klassekammerater – der ikke dømmes én på forhånd ud fra en forudgående skolehistorik. Desuden betyder reduceringen af antal fag, at det bliver mere overskueligt for de unge at fokusere på at opnå et løft i de kernefag, som de har brug for. Det sociale betyder også noget for denne gruppe, og de oplever generelt, at der er et godt samvær i deres 10. klasse. Derudover bruger nogle af de unge også 10. klasse-året til at skabe afklaring ift., hvad de skal efterfølgende – navnlig hvilken ungdomsuddannelse de skal tage. Der efterspørges dog lidt mere diversitet i elevsammensætningen.

For begge grupper gælder det desuden også, at der er et element af afslapning tilknyttet 10. klasse-året. Efter godt ni år i folkeskolen har disse unge haft brug for et afbræk fra den gængse skolegang. Selvom der i 10. klasse-året stadig er tale om skolegang – og for den første gruppe stadig med et fagligt fokus – er der en anden mentalitet knyttet til 10. klasse-livet. En mere afslappet mentalitet, som giver et break inden en efterfølgende ungdomsuddannelse.

Læringsmiljø

Læringsmiljøet kan for 10. klasse-eleverne godt være præget lidt af et skel mellem ”dem, der vil”, og ”dem, der ikke vil” (lige så meget). Uro i klassen i undervisningen kan være et problem, og nogle efterspørger endda undervisning inddelt efter dels niveau, dels netop om man ”vil” eller ”ikke vil”.

Til gengæld trives de unge der, hvor der er et relativt afslappet og presfrit miljø – og hvor lærerne har blik for den enkelte elev. Der skal gerne være ro på til at de unge kan være med på deres egne betingelser. Det kan være forskellige ting, de har behov for at fokusere på, og det er vigtigt, at der tid og plads til at den enkelte unge kan arbejde med det, samtidig med at lærerne kan understøtte disse forskellige behov.

Pædagogik

I forlængelse af pointerne omkring læringsmiljø kan det fremhæves, at det pædagogiske arbejde i 10. klasse bør understøtte netop et læringsmiljø uden pres, og et læringsmiljø hvor lærerne er i øjenhøjde med de unge og har blik for deres individuelle behov.

Derudover bør 10. klasse ifølge disse unge have fokus på en anderledes og varieret undervisning, der bryder med den "almindelige" undervisning fra folkeskolen. Det er et år, hvor der er mulighed for at prøve at lære på nye og kreative måder – hvilket endog kunne bruges til den afklaring om fremtiden, som nogle af de unge har brug for, hvis man i undervisningen kommer ud i det omkringliggende samfund og prøver nogle ting af.

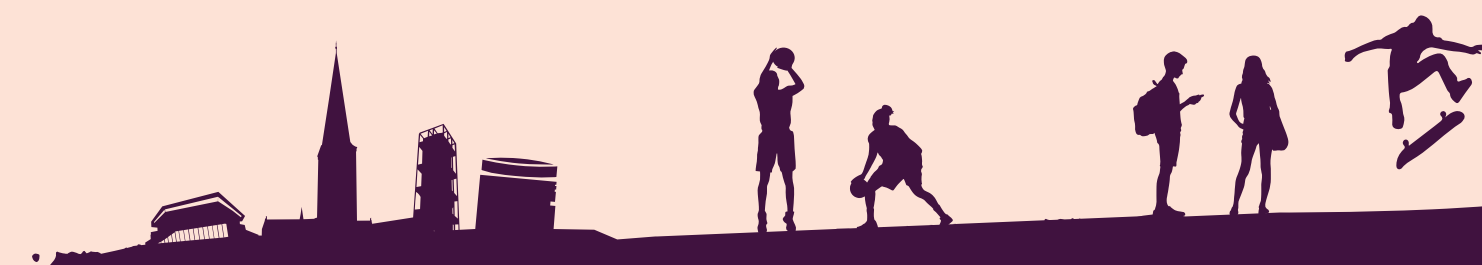

Ressourcer, rammer og personale

Vedrørende de konkrete fysiske rammer er det vigtigt, at eleverne har god plads i klasselokalerne, og at borde og stole er ergonomisk tidssvarende. Der påpeges på tværs af interviewdeltagerne, at stolene er dårlige. De unges synes ikke, at stolene er komfortable til en hel dags undervisning. Det kunne være en overvejelse, om man burde inddrage eleverne ved fremtidige processer om indkøb af møblement til klasselokalerne. Desuden efterspørges bedre muligheder og rammer for aktiviteter i pauserne – bl.a. ift. fysisk udfoldelse. Igen kunne det være relevant at inddrage de unge ift. dette ved design af et nyt 10. klasse-tilbud.

En central ting omkring rammerne er desuden placeringen af 10. klasse. For nuværende er tilbuddet placeret dels på tre folkeskoler, dels på enkelte ungdomsuddannelser i form af EUD10. Blandt de adspurgte unge er der ikke fuldstændig enighed om den præcise ideelle placering for 10. klasse. Til gengæld synes der dog at være en vis enighed om, at det ikke er på folkeskolerne, som det er tilfældet nu. 10. klasse kommer nemlig på den måde til at virke som en forlængelse af folkeskolen, hvilket ikke passer til de unges forståelse af deres 10. klasse-år som en overgang og forberedelse – på den ene eller anden måde – til en ungdomsuddannelse. Der er en lille overvægt af de adspurgte, som synes, at et 10. klasse-tilbud bør placeres som en selvstændig enhed, mens lidt færre synes, at det bør placeres som en del af et ungdomsuddannelsesmiljø. Desuden er det vigtigt, at 10. klasse er lettilgængeligt transportmæssigt.

Vedrørende personalet er det vigtigt, at det er lærere, der er i øjenhøjde med eleverne. De unge ønsker et engageret personale, der tager sig tid til at tage den enkelte elev alvorligt og hjælpe med vedkommendes faglige og personlige udvikling. Derudover forstås "øjnehøjde" som at lærerne skal kunne forstå, eller som minimum være interesseret i, hvad der foregår i et nutidigt ungeliv, og der ønskes også, at lærerne kan skabe en positiv og sjov stemning. Flere af de unge taler positivt om, at lærerne i 10. klasse har større tålmodighed og bedre tid til at forklare tingene på forskellige måder og så alle forstår det.

Manglende information om 10. klasse

Foruden de fem ovennævnte kategorier er der nogle perspektiver, der ligger lidt uden for kategorierne, men som stadig er værd at fremhæve. Fx giver de unge udtryk for, at de generelt har modtaget meget lidt information om 10. klasse – hvad det er, hvad det kan, og om de burde overveje, om det kunne være noget for dem. Ifølge de unge har UU-vejlederne kun fokus på de videre ungdomsuddannelser, men de kunne godt tænke sig også at blive vejledt om mulighederne i et 10. klasse-år.

Videre forløb

Ovenstående pointer – dvs. de inddragede unges perspektiver – vil komme til at indgå i den videre proces om en ny model for 10. klasse-tilbuddet i Aarhus. En række andre perspektiver og input fra de øvrige relevante interessenter på området vil blive inddraget, og her vil de unges perspektiver indgå på lige fod med dem.

